

Declaració de Palma: Medi ambient i municipalisme

Els passats dies 8, 9 i 10 de març de 2002 tingué lloc a la ciutat de Palma el Congrés de Medi Ambient i Municipalisme, que constituí la tercera trobada de l'Assemblea de Regidors i Regidores del País Valencià, Catalunya, les Illes Balears, la Franja de Ponent, la Catalunya Nord, Andorra i l'Alguer. Els partits sotasignants, forces polítiques de les Illes Balears, han elaborat la següent Declaració, com a expressió pública dels compromisos adquirits i compartits en l'àmbit del medi ambient a nivell local.

El conjunt del territori de parla catalana gaudeix d'una singularitat que li és pròpia com a part de l'arc mediterrani nord-occidental, i que es reflecteix en la fragilitat dels sistemes naturals, la presència del litoral com a denominador comú, els escassos recursos d'aigua dolça, una biodiversitat extraordinàriament rica i altament endèmica, i un paisatge valuós i atractiu.

La gestió d'aquest territori ha de partir dels paràmetres d'aquesta singularitat, amb el màxim respecte a l'equilibri ecològic i des de la lògica de la sostenibilitat. Aquest és el nostre patrimoni natural, que hem de llegar a les generacions futures igual o millor de com el rebérem.

Els homes i les dones que des dels ajuntaments gestionen els problemes ambientals dels municipis són els qui, probablement, coneixen millor tant les potencialitats com les febleses del nostre territori i dels nostres sistemes urbans. Aquesta gestió s'ha d'emmarcar en el context i característiques pròpies de la Mediterrània i de cadascun dels territoris que la componen. És a partir d'aquesta realitat que prenia un sentit molt important la celebració del Congrés de Regidors i Regidores de Medi Ambient. I és en aquest sentit que s'acordà proclamar les següents valoracions i propostes.

La gestió dels recursos naturals bàsics: l'aigua i l'energia renovable. L'aigua és un bé escàs, especialment en el conjunt de la conca mediterrània. La planificació i la gestió de l'aigua a partir dels recursos propis és un objectiu bàsic des del criteri de la gestió sostenible. Malgrat això, les concentracions demogràfiques i l'increment de població temporal en determinades zones per motius turístics

i urbanístics dificulten enormement la necessària gestió sostenible de l'aigua. Projectes com els transvasaments del Roine i de l'Ebre esdevenen així difícilment compatibles amb la sostenibilitat dels recursos hídrics.

El sol i el vent representen recursos energètics potencials dels quals el clima

“Projectes com els transvasaments del Roine i de l'Ebre són difícilment compatibles amb la sostenibilitat dels recursos hídrics”

mediterrani disposa d'una manera generosa. Paradoxalment, es tracta de recursos enormement infrautilitzats com a fonts energètiques. L'aprofitament del sol i del vent com a principals fonts d'energia representa un objectiu primordial, generador de noves activitats econòmiques que possibiliten l'establiment de centrals de gestió mancomunada des de l'àmbit local. Les iniciatives per impulsar alternatives energètiques com la solar i l'eòlica han de permetre el tancament a mitjà termini de les centrals nuclears d'Ascó i

Vandellós, com també la disminució del consum dels combustibles fòssils i les emissions de CO₂. De tota manera, remarquem que qualsevol instal·lació de producció energètica ha de ser avaluada amb acuradíssims criteris ambientals.

L'equilibri territorial i la preservació dels espais naturals. El litoral és l'espai que probablement rep més la pressió urbanística del conjunt del territori. La proliferació de ports esportius i d'urbanitzacions està posant en perill la important riquesa natural que representa el litoral mediterrani. Una gestió sostenible del litoral esdevé necessària per a garantir la qualitat ecològica i ambiental d'un espai que ha de seguir sent l'aposta per un turisme responsable i de qualitat.

La muntanya és l'altre sector del territori que està patint una colonització destructiva, en forma d'instal·lacions de lleure, edificacions, embassaments i obertura de nous vials. Això comporta la desaparició d'espais singulars, la degradació de paisatges emblemàtics i la pèrdua d'un patrimoni natural i cultural únic. La gestió sostenible de la muntanya mediterrània és indefugible i urgent, per garantir la qualitat de vida i la prosperitat dels seus habitants, l'ús assenyat i respectuós per part dels visitants, i la conservació dels seus valors extraordinaris.

Els espais rurals i l'agricultura han de permetre la garantia de mantenir un equilibri harmònic entre els espais urbans i els que no ho són. L'agricultura és una de les activitats econòmiques més importants i més esteses del nostre territori; alhora, garanteix una bona part de la gestió i conservació dels paisatges culturals rurals. Malgrat aquesta important funció de la